

KLAGANDE

1. [REDACTED]

2. Jaktkritikerna, 802441-4370
[REDACTED]
[REDACTED]

3. Nätverket Lo & Varg
[REDACTED]
[REDACTED]

4. Svenska Rovdjursföreningen, 883202-3264
Masthamnen
116 30 Stockholm

5. [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

MOTPART

Länsstyrelsen i Kalmar län
391 86 Kalmar

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Kalmar läns beslut den 10 december 2018,
dnr 218-9730-2018

SAKEN

Licensjakt efter lodjur enligt jaktförordningen (1987:905)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avvisar [REDACTED] och [REDACTED] överklagan-
den.

Förvaltningsrätten avvisar Svenska Rovdjursföreningens yrkande om inhi-
bition av möjligheten till hundträning.

Förvaltningsrätten avvisar Jaktkritikernas yrkanden om att ålägga länsstyrelsen att vidta åtgärder.

Förvaltningsrätten avslår Svenska Rovdjursföreningen, Nätverket Lo & Varg och Jaktkritikernas överklaganden.

BAKGRUND

Länsstyrelsen i Kalmar län har beslutat om licensjakt efter högst tre (3) lodjur i Kalmar län 2019. I beslutet anges att jakten får bedrivas under tiden 1 mars 2019 till och med den 31 mars 2019, eller till dess att jakten avlyses. Skälen för beslutet framgår av bilaga 1.

PARTERNAS INSTÄLLNING

Vad [REDACTED] och [REDACTED] anför

[REDACTED] och [REDACTED] har överklagat beslutet och yrkar att det ska upphävas. De anför i huvudsak följande. Det finns för få lodjur i Sverige för att jakt ska tillåtas. Lodjuren utgör inte ett hot mot människan och medför ett fungerande ekosystem. En minskning av lodjursbeståndet medför endast en ökning av annan viltpopulation och en ytterligare ökning av jakten. Eftersom lodjuren utgör en hotad art skyddas de av art och habitatdirektivet. Jakt tillåts endast i mycket restriktiva fall vilket inte är uppfyllt här. Jakten medför att djuren åsamkas onödigt lidande vilket är djurplågeri enligt brottsbalken. Eftersom lodjuren utgör ett allmänt intresse angår det enskilda som EU- medborgare. Jakten är inte förenligt med EU:s regelverk.

Vad Jaktkritikerna anför

Jaktkritikerna överklagar beslutet och yrkar:

- att beslutet ska upphävas
- att länsstyrelsen ska korrigera uppgifterna om antalet lodjur som används i besluten om licensjakt, samt att länsstyrelsen åläggs att inräkna antalet individer av lodjur som dödats i tjuvjakt och i detta antal inräkna de sju lodjur som angetts som döda.
- att länsstyrelsen åläggs att redovisa antalet tamdjurspopulationer, antal tamdjursägare, samt den ökning alternativt minskning tamdjurhållningen i länet står för 2017- 2018.

- att all hundanvändning för att förfölja och jaga lodjur ska förbjudas, särskild de plott- och stövartyper som införts i Sverige under 2000 talet.
- att länsstyrelsen åläggs att veterinär och djurvälståndsexpertis ska utfärda ett yttrande om hundjakt efter just lodjur utifrån en särskild bedömning av den nya typen av plotthund.
- att länsstyrelsen i detalj ska beskriva hur 27 § jaktlagen ska tolkas vad gäller de nya jakthundstyperna och hur 5 § i djurskyddslagen ska tolkas om överansträngning av djur avseende lodjur.
- att spårning med motorfordon inte ska tillåtas och att det ska vara förbjudet att söka efter lodjursspår med hjälp av motorfordon före den 1 mars samt att medföra vapen vid sökning från motorfordon.

Jaktkritikerna anför i huvudsak följande. Jakten är inte förenlig med förbudet att fånga och döda lodjur och störa dem under deras parnings- och uppfödningstid. Jakttiden sammanfaller med lodjurens brunstperiod och en period då lodjursungarna fortfarande är beroende av föräldradjuren. Inom EU kommissionen pågår en översyn över hur Sverige förhållit sig till art- och habitatdirektivet. Det förslag som EU kommissionen lagt fram är ett försök att förmå Sverige att följa intentionerna i art- och habitatdirektivet. EU kommissionen har ändrat sina riktlinjer för statligt stöd inom jordbrukssektorn som gör det möjligt för medlemsstaterna att bevilja full ersättning till jordbrukare för skador som är orsakade av fridlysta djur. Ändringarna möjliggör ersättning till exempelvis uppförande av elstängsel eller förvärv av boskapsvaktande hundar. Genom förbättrade och generösare ersättningsregler finns det alltså annan lämplig lösning. Länsstyrelsen kan redan nu uppmärksamma granskningen av artskyddet genom att detta år utesluta jakt på en så känslig art som lodjur. Undantaget från det strikta skyddssystemet för lodjur kan inte tillämpas genom licensjakt eftersom upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus i dess naturliga utbredningsområde inte är tydligt belagt. Genom årliga beslut om licensjakt ligger lodjurspopulationen på

gränsen till miniminivån för gynnsam bevarandestatus. Länsstyrelsen har angett i sitt beslut att det skett en ökning med en familjegrupp avseende lodjurens population vid en jämförelse med tidigare år. Uppgifterna är felaktiga och lodjurspopulationen har minskat med en familjegrupp under samma period. Det är i Norge det skett en ökning av familjegrupp av lodjur. Den illegala jakten är inte inräknad i det svenska lodjursbeståndet och beräknas uppgå till närmare 15 procent. Då finns inte utrymme för licensjakt. Länsstyrelsen har inte i beslutet klarlagt att det inte finns annan lämplig lösning. De senaste tio åren har 26 hundar dödats av lodjur medan 155 hundar skjutits av jägarna själva under jakt vid samma period. År 2011 fanns 225 449 får i mellersta Sverige varav endast 85 angreps av lodjur.

Vad Nätverket Lo & Varg anför

Nätverket Lo & Varg (nätverket) yrkar i överklagan att beslutet ska upphävas och anför i huvudsak följande. Så länge som lodjursstammens bevarandestatus inte är säkerställt gynnsam kan inte licensjakt som förvaltningsåtgärd användas. Även om den siffra som anges i dagsläget på närmare 1 220 lodjur överstiger gynnsam bevarandestatus har arten nyligen varit nere på röd nivå som innebär hotad art. Antalet familjegrupper har minskat med en från föregående år. Nätverket ifrågasätter hur man kan anses bevara en art genom att minska den med tre individer. I länsstyrelsens beslut har inte framkommit att lodjuren orsakar skador. Enligt SIFO-mätningar anser 94 procent av befolkningen att lodjuren inte utgör något problem. Det bör också beaktas att det ständigt ökade antalet viltolyckor i södra Sverige till största delen beror på rådjur vilket är lodjurens huvudsakliga föda. Eftersom lodjurens föryngringstakt är mycket långsam kan även en mindre avskjutning av lodjuren få förödande konsekvenser på lång sikt. Bedömningen av antalet lodjur i Sverige är osäker eftersom även döda lodjur tas med i beräkningen. Många dör innan 1 års ålder och många blir påkörda. Länsstyrelsens regler om hundanvändning är stressande för djuret och ingen kan kontrollera

om hundarna byts ut under jakt eller inte. Den olagliga jakten på rovdjur är omfattande vilket jaktbrottshärvan vid Luleå tingsrätt nu visat.

Vad Svenska Rovdjursföreningen anför

Svenska Rovdjursföreningen (Rovdjursföreningen) överklagar beslutet och yrkar att det ska upphävas. Rovdjursföreningen yrkar även inhibition av beslutet för det fall förvaltningsrätten inte avgjort ärendet senast den 28 februari 2019. Även möjligheten till jaktträning med hund enligt 16 § jaktförordningen bör inhiberas om förvaltningsrätten inte avgjort ärendet innan den 31 januari 2019. Rovdjursföreningen anför i huvudsak följande. Licensjakten är inte förenlig med art- och habitatdirektivet. Länsstyrelsens beslut om licensjakt har inte heller behandlats formellt korrekt i länets viltförvaltningsdelegation. Det finns inte några negativa effekter av lodjur som innebär att en populationsreglering genom licensjakt ska ske. Möjligheten att tillåta skyddsjakt är fullt tillräcklig. Licensjakten är inte förenlig med regeringens målsättning att lodjuren ska öka i Götaland och minska i renkötselområdet. Inte heller är licensjakten selektiv eftersom alla djur får skjutas och jakten genomförs inte under strängts kontrollerade former. Risken för överskjutning är uppenbar. Tilldelningen av lodjur är liten och risken är påtaglig att det inom ett par timmar skjuts fler lodjur än vad som tilldelats. Tillsynen av lodjursjakten är obefintlig. I aktuellt län finns inte någon jakttillsynsman. Rovdjursföreningen yrkar att förvaltningsrätten klargör vad som gäller beträffande hundträning med stöd av jaktförordningen där det står att hundträning med stöd av 16 § jaktförordningen är tillåten efter lodjur från den 1 februari. Frågan är om hundträning därmed är tillåten redan från den 1 februari då länsstyrelsen beslutat om det i det aktuella länet.

Det finns inte sådana negativa effekter orsakade av lodjur att licensjakt är motiverat. Möjligheten att tillåta skyddsjakt är fullt tillräcklig. Enligt länsstyrelsen ska licensjakten permanentas i en förvaltningsfas. Införandet ska alltså hindra tillväxten vilket också får effekt i angränsande län.

Dagen innan jaktpremiären avslutas inventeringen av lodjur, djur som inventeras ena dagen får skjutas nästa dag. Vid goda snö och spårförhållanden kommer jakten snabbt att vara över. Jaktträning av hundar har varit tillåten en månad före jaktpremiären. Dessutom underlättas jakten av de tillåtna hjälpmedlen i form av gps, actionkameror och andra viltkameror. Jakten tillåts under djurens brunstperiod i mars månad vilket innebär att risken för att två eller flera djur uppehåller sig på samma plats är stor och att de fälls i samma område.

Att antalet lodjur för första gången når upp till ett uppsatt förvaltningsmål kan inte utgöra grund för licensjakt. Om licensjakten genomförs är det första gången som licensjakt efter lodjur sker i länet samt i det södra rovdjursförvaltningsområdet. Länsstyrelsen beskriver de regionala målen men utelämnar detaljer om hur små skador lodjuren faktiskt orsakar tamdjursägare samt de bidrag dessa erhåller för skadorna. Länsstyrelsens beslut om licensjakt bidrar till att överdriva och polarisera en konflikt mellan människor som är för eller emot lodjur. En konflikt som nu inte existerar i länet.

Vad Länsstyrelsen anför

Länsstyrelsen motsätter sig bifall till överklagandet och anför i huvudsak följande. Angående risken för överskjutning har länsstyrelsen beaktat detta och endast beviljat jakt i två av länets kommuner. Länsstyrelsen har även infört en obligatorisk registrering på hemsidan som möjliggör en direktkommunikation via dem som jagar med stöd av beslutet. Således kan jakten avlysas omgående när kvoten är fylld. Vad avser huruvida hund skadats av lodjur inträffade detta senast under år 2015. Viltförvaltningsdelegationen har under år 2014 tagit ett beslut om riktlinjer för licensjakt för lodjur i Kalmar län som legat till grund för beslutet. Viltförvaltningsdelegationen har även informerats om pågående process under möte i november 2018.

RÄTTSLIG REGLERING

Bestämmelser

Av 23 c § jaktförordningen framgår att förutsättningen för att licensjakt efter bl.a. lodjur ska kunna tillåtas, är att det inte finns någon annan lämplig lösning och att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning samt ske selektivt och under strängt kontrollerade former. Bestämmelsen i 23 c § jaktförordningen ska tolkas mot bakgrund av motsvarande bestämmelser i rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet).

EU-domstolen har i en dom den 14 juni 2007 i mål C-342/05 (Europeiska kommissionen mot Finland) uttalat att undantagsbestämmelserna i artikel 16.1 i direktivet ska tolkas restriktivt och att den myndighet som fattat beslutet har bevisbördan för att nödvändiga förutsättningar föreligger för varje undantag. Medlemsstaterna ska säkerställa att varje åtgärd som påverkar skyddade arter endast tillåts genom beslut som är noggrant och tillräckligt motiverade och som hänvisar till de skäl, villkor och krav som anges i artikel 16.1 i direktivet.

Av den allmänt tillämpliga proportionalitetsprincipen, som också slagits fast av EU-domstolen inom artskyddsområdet (se dom i mål C-76/08, Europeiska kommissionen mot Malta), följer att det undantag från skyddssystemet som en medlemsstat har för avsikt att göra, ska stå i proportion till de behov som motiverar undantaget.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Talerätt för enskilda

Länsstyrelsens beslut gäller licensjakt efter lodjur enligt jaktförordningen. Varken jaktlagen (1987: 259) eller jaktförordningen innehåller några bestämmelser om vem som kan överklaga länsstyrelsens beslut. I sådant fall gäller de allmänna reglerna i 41-42 §§ förvaltningslagen (2017:900) av vilka framgår att ett beslut får överklagas om beslutet kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt. Ett beslut får överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom eller henne emot.

██████████ och ██████████ har överklagat länsstyrelsens beslut. Någon allmän klagorätt för var och en som är missnöjd med ett beslut erkänns inte av den svenska rättsordningen. En förutsättning för att annan än den som har varit part hos beslutsmyndigheten ska ha talerätt är att klaganden kan åberopa ett intresse som det är möjligt att beakta vid sakens prövning (jfr HFD 2012 ref. 24).

Förvaltningsrätten konstaterar att det inte har framkommit att det överklagade beslutet påverkar ██████████ och ██████████ rättsställning eller berör ett intresse som erkänts av rättsordningen i den mening att deras intresse är ett sådant som kan beaktas vid sakens prövning. Inte heller i övrigt har framkommit något som visar att ██████████ och ██████████ är berörda av länsstyrelsens beslut på ett sådant sätt att de har rätt att överklaga beslutet. ██████████ och ██████████ överklaganden ska därför avvisas.

Förvaltningsrätten bedömer att föreningarna Jaktkritikerna, Nätverket Lo & Varg och Svenska Rovdjursföreningen som överklagat länsstyrelsens beslut har talerätt i förevarande mål.

Inhibition av möjligheten till hundträning

Rovdjursföreningen har yrkat att förvaltningsrätten ska inhibera möjligheten till hundträning för det fall förvaltningsrätten inte avgjort målet innan den 31 januari 2019. Förvaltningsrätten kan endast pröva vad som framgår av det överklagade beslutet. Möjligheten till användandet av hundar vid jaktträning framgår av 16 § jaktförordningen och gäller oavsett myndighetsbeslut. Eftersom jaktträning med hund inte tagits upp i länsstyrelsens beslut kan frågan inte prövas av förvaltningsrätten inom ramen för detta mål. Yrkandet om inhibition av möjligheten till jaktträning med hund ska därför avvisas.

Krav på åtgärder från länsstyrelsen

Jaktkritikerna har yrkat att länsstyrelsen ska korrigera uppgifterna om antalet lodjur som används i besluten samt att antalet individer av lodjur som dödsats i tjuvjakt ska inräknas. Jaktkritikerna har vidare yrkat att länsstyrelsen åläggs att redovisa antalet tamdjurspopulationer, antal tamdjursägare samt att all hundanvändning för att förfölja och jaga lodjur ska förbjudas. Att länsstyrelsen åläggs att veterinär och djurvälståndsexpertis ska utfärda ett yttrande om hundjakt efter just lodjur utifrån en särskild bedömning av den nya typen av plotthund. Att länsstyrelsen ska i detalj beskriva hur 27 § jaktlagen ska tolkas vad gäller de nya jakthundstyperna och hur 5 § i djurskyddslagen ska tolkas om överansträngning av djur avseende lodjur. Eftersom de yrkanden Jaktkritikerna framställt enligt ovan inte tagits upp i länsstyrelsens beslut kan dessa frågor inte prövas av förvaltningsrätten inom ramen för detta mål. Jaktkritikernas yrkanden om krav på åtgärder från länsstyrelsen ska därför avvisas.

Förutsättningar för licensjakt efter lodjur

Enligt bilaga 4 till art- och habitatdirektivet omfattas lodjur av det strikta skyddssystem som följer av direktivet. Högsta förvaltningsdomstolen (HFD) har i rättsfallet HFD 2016 ref 89 funnit att det är möjligt att tillåta jakt med stöd av undantagsregeln i 16.1 e i art- och habitatdirektivet. Mot den

bakgrunden finner förvaltningsrätten att det är möjligt att besluta om licensjakt även på lodjur, om förutsättningarna i övrigt är uppfyllda.

Syftet med den beslutade jakten och annan lämplig lösning

Till skillnad från när det är frågan om skyddsjakt så finns det varken i 23 c § jaktförordningen eller artikel 16.1 e i art- och habitatdirektivet något särskilt syfte angivet som ska vara uppfyllt för att ett beslut om licensjakt ska kunna meddelas. För att det ska vara möjligt att göra en bedömning av om det finns någon annan lämplig lösning eller om undantaget från skydd mot jakt är proportionerligt måste det emellertid finnas ett syfte med licensjakten. Vid prövningen av undantag från det strikta skyddssystemet får det anses ligga inom en överprövande domstols kompetens att göra en prövning av om det syfte som beslutsmyndigheten har angett är acceptabelt i sig (se HFD 2016 ref. 89 och Kammarrätten i Stockholms dom den 14 november 2014 i mål nr 3273-13).

Förvaltningsrätten tar därmed ställning till om de syften som länsstyrelsen har angett i sitt beslut till stöd för licensjakten på tre (3) lodjur är acceptabelt i sig.

I beslutet anger länsstyrelsen att syftet med licensjakten är att stabilisera populationen inom länets beslutade förvaltningsmål. Detta för att enligt länsstyrelsen skapa förutsättningar för en hållbar lodjursförvaltning, förbättra möjligheterna till samexistens och på detta sätt bevara lodjursstammens gynnsamma bevarandestatus i enlighet med förarbeten ”En hållbar rovdjurspolitik”. Syftet är vidare enligt det överklagade beslutet att tillsammans med övriga åtgärder bidra till att minska konflikten mellan människa och rovdjur samt att de människor som påverkas av stora rovdjur får känna delaktighet i förvaltningen. Länsstyrelsen avser att verkställa det regionalt beslutade förvaltningsmålet i Kalmar län som är fyra till åtta föryngringar där man ej beviljar licensjakt inom Kalmar län på lodjur förrän sju föryngringar uppnåtts.

Gränsen om sju föryngringar gäller till dess att angränsande län uppnått sina miniminivåer, först därefter kan nivån tillåtas att minska under sju lodjur inom Kalmar län, som förväntas bli ett län varifrån lodjuren sprids till andra län.

Förvaltningsrätten anser att de syfte som anges är acceptabelt och att licensjakt får anses vara ändamålsenligt i förhållande till angivet syfte. Utifrån den beskrivning av förekomst av lodjur i länet och andra möjligheter att uppnå syftet som anges i beslutet finner förvaltningsrätten att det inte finns någon annan lämplig lösning än licensjakt.

Gynnsam bevarandestatus

En av förutsättningarna för att licensjakt ska kunna beviljas enligt jaktförordningen är, som nämnts ovan, att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos arten i dess naturliga utbredningsområde. Klagandena har ifrågasatt de senaste inventeringsresultaten och huruvida lodjursstammen i Sverige har en gynnsam bevarandestatus.

Naturvårdsverket uttalar i Nationell förvaltningsplan för lodjur under perioden 2014-2019, justerad version januari 2016, bl.a. följande. Det är ett regionalt ansvar att bedöma utrymmet för licensjakt i länet. Det är av stor vikt att beakta att länet ligger över miniminivån samt det nationella referensvärdet i syfte att säkerställa att det inte äventyras. Den licensjakt som beslutas av länen får således inte innebära att antalet lodjursindivider i Sverige understiger det beslutade referensvärdet för lodjur. De regionala miniminivåerna är en fördelning av det nationella referensvärdet och är den lägsta nivån som förvaltningen i länet ska syfta till att upprätthålla (s. 33)

Det nationella referensvärdet för lodjur har fastställts till 870 individer. Populationsberäkningar utifrån Naturvårdsverkets senaste inventering av lodjur vintern 2017/18 visar att det finns cirka 1 202 lodjur i Sverige.

För det södra rovdjursförvaltningsområdet, som Kalmar län tillhör har Naturvårdsverket fastställt en miniminivå för lodjur på 18,5 årliga föryngringar (motsvarar närmare 100 lodjur). Vid den senaste inventeringen (2017/2018) för södra rovdjursförvaltningsområdet konstaterades 34 familjegrupper vilket motsvarar närmare 187 lodjur. För Kalmar län har Naturvårdsverket fattat ett beslut om en miniminivå om tre årliga föryngringar vilket motsvarar närmare 17 lodjur. Länets viltförvaltningsdelegation har beslutat om ett förvaltningsmål om fyra till åtta lodjursföryngringar. I länet fanns 8,5 föryngringar vilket motsvarar närmare 47 lodjur utifrån det senaste inventeringsresultatet.

Länsstyrelsen har bedömt att licensjakten inte långsiktigt kommer att påverka länets lodjurspopulation i någon större utsträckning. Länsstyrelsen har även bedömt att det finns utrymme för skyddsjakt om behovet skulle uppstå, baserat på förra årets inventering och att trenden visar på en uppgång av länets lodjurspopulation.

Förvaltningsrätten finner inte skäl att ifrågasätta angivna inventeringssuppgifter, vilka måste vara utgångspunkten i bedömningen av om den beslutade licensjakten på lodjur försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus. Förvaltningsrätten konstaterar att lodjurspopulationen såväl nationellt som regionalt överstiger de av Naturvårdsverkets beslutade referens- och miniminivåerna.

Länsstyrelsen har också i sitt beslut redogjort för hur man kommit fram till den beslutade kvoten. I den beskrivningen har man fört ett resonemang i vilket man visar att man tagit hänsyn till olika faktorer som påverkar lodjurstammens storlek och vilken effekt det beslutade jaktuttaget kan förväntas få i förhållande till möjligheten att fortsatt upprätthålla en gynnsam bevarandestatus för arten. Överväganden har också gjorts i förhållande till inom vilket område jakt ska få bedrivas där jakten är riktad till ett område där det under

den senaste inventeringssäsongen funnits flera familjegrupper nära varandra. Jaktområdet har begränsats till en mindre del av länet som inte ligger i anslutning till de grannlän där man inte uppnått sin förvaltningsnivå av lodjur. Förvaltningsrätten bedömer därför att den beslutade licensjakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos lodjurets bestånd i dess naturliga utbredningsområde, varken regionalt eller nationellt. Vad de klagande har anfört om att länsstyrelsen inte har beaktat den illegala jakten efter lodjur motiverar ingen annan slutsats. Likaså har det inte framkommit något som visar att lodjursstammen är genetiskt sårbar eller att nu beslutad licensjakt på annat sätt riskerar lodjursstammens sammansättning. Förvaltningsrätten finner därför att jakten är lämplig med hänsyn till lodjursstammens storlek och sammansättning

Selektiv jakt under strängt kontrollerade förhållanden

Det överklagade beslutet innehåller tidsmässiga och geografiska avgränsningar. Beslutet innefattar också en rad villkor för lodjursjakten som i huvudsak motsvarar de villkor som slås fast i Naturvårdsverkets författningsamling 2014:25 om föreskrifter och allmänna råd för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lo.

Jaktområdet utgör, som redan nämnts, en avgränsad del av länet för att minska risken för överskjutning som inte ligger i anslutning till de län där förvaltningsnivån av lodjur inte uppnåtts. I beslutet finns krav på att jaktledaren kontinuerligt håller sig underrättad om hur många djur som återstår av tilldelningen.

Förvaltningsrätten bedömer mot denna bakgrund att länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lodjur uppfyller kraven om såväl selektivitet som jakt under strängt kontrollerade förhållanden.

Slutsats

Förvaltningsrätten finner sammanfattningsvis att länsstyrelsen har grund för sitt beslut om licensjakt efter högst 3 lodjur eftersom samtliga kriterier för licensjakt bedöms vara uppfyllda. Den beslutade licensjakten bedöms vara proportionerlig i förhållande till lododjursstammens storlek och sammansättning samt med hänsyn till de syften som angetts för jakten. Överklagandena ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Överklagandet ska ges in till Förvaltningsrätten i Luleå men vara ställt till Kammarrätten i Sundsvall. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR 03).

[REDACTED]

rådman

I avgörandet har även nämndemännen [REDACTED], [REDACTED] och [REDACTED] deltagit.

Målet har föredragits av [REDACTED]

Beslut om licensjakt efter lodjur i Kalmar län 2019

Beslut

Länsstyrelsen beslutar, med följande villkor, om licensjakt efter högst tre (3) lodjur i Kalmar län 2019.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 59 § jaktförordningen (1987:905) att detta beslut ska gälla utan hinder av att beslutet överklagas.

Jakttid

Jakt får bedrivas från och med den 1 mars 2019 till och med den 31 mars 2019 eller till dess att Länsstyrelsen avlyser jakten.

Lodjur får enligt 9 § jaktförordningen (1987:905) jagas fr.o.m. en timme före solens uppgång t.o.m. en timme efter solens nedgång. Timmen efter solens nedgång får jakten endast bedrivas som vaktjakt eller smygjakt.

Tilldelning och jaktområde

Tilldelning: Högst tre (3) lodjur får fällas totalt inom jaktområdet. Lodjur får fällas oavsett djurets ålder och kön. Ungdjur bör av jaktetiska skäl i möjligaste mån fällas före föräldradjur.

Jakt får endast ske i Mönsterås och Oskarshamns kommun och i enlighet med villkoren i detta beslut.

Avlysning

Länsstyrelsen avlyser jakten då det totala antalet djur fällts eller påskjutits och eller om jakttiden löpt ut. Länsstyrelsen informerar om avlysningen via telefonsvarare, via SMS samt på hemsidan (www.lansstyrelsen.se/Kalmar).

Villkor för licensjakten

För att säkerställa att jakten bedrivs selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden beslutar Länsstyrelsen att angivna villkor ska gälla för genomförandet av jakt enligt detta beslut. Villkoren i beslutet är ställda utifrån Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lo (NFS 2010:15) samt Naturvårdsverkets beslut (NV-04673-18) om Överlämnande av rätten att besluta om licensjakt efter lodjur till samtliga länsstyrelser utom Länsstyrelsen i Gotlands län.

Söka efter spår

Länsstyrelserna beslutar med stöd av 21 § jaktförordningen (1987:905) att söka efter lodjursspår samt ringning för att fastställa djurets ungefärliga vistelseplats får ske med hjälp av motordrivet fordon, men endast på allmän eller enskild väg. Den som söker efter spår från motorfordon får inte skjuta, förfölja eller genskjuta lodjur från fordonet. Spårning får utföras från och med beslutad jaktstart till och med jaktens slut i syfte att fastställa djurens ungefärliga vistelseplats.

Rätt att bedriva jakt

Den som har jakträtt i området som omfattas av detta beslut får bedriva jakt efter lodjur i området. Detta förutsätter att hans/hennes jakträtt omfattar jakt efter lodjur.

Enligt 49 § jaktförordningen ska samtliga som avser att delta i licensjakt efter lodjur anmäla sig till Jägarregistret. Anmälan kan göras via:

- Naturvårdsverkets talsvar: 0771-18 34 11 (välj djurart och ange personnummer),
- Naturvårdsverkets kundtjänst: 010-698 17 00 (ange personnummer),
- e-post till jagarregistret@naturvardsverket.se (ange personnummer),
- inloggning med Bank-ID på <https://jagarregistret.naturvardsverket.se/>.

Den som tänker bedriva licensjakt efter lodjur ska även anmäla sig till Länsstyrelsens sms-tjänst för att erhålla meddelande om kvarvarande tilldelning. Sms-tjänsten syftar till att säkerställa en snabb avlysning och minska risken för överskjutning. Anmälan till tjänsten görs på Länsstyrelsens webbplats: <https://www.lansstyrelsen.se/kalmar>

Krav på eftersökshund

Vid jakt efter lo ska hund som är särskilt tränad i att spåra upp skadat vilt kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen. Detta framgår av 17 § andra stycket jaktförordningen (1987:905).

Tillåtna jaktmedel

I 6, 11, 14 och 16 §§ Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt och statens vilt (NFS 2002:18) framgår vilka vapen som är tillåtna vid jakt efter lodjur.

Jakt med fångstredskap är inte tillåtet.

Hundandvändning

Högst två hundar som förföljer ett och samma lodjur får används samtidigt. Hundarna får inte bytas ut under jakt efter ett och samma lodjur under en och samma dag enligt 5 § Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd för länssstyrelsens beslut om licensjakt efter lo (NFS 2010:15). Länssstyrelsen erinrar om att jakten ska bedrivas med en god jaktetik enligt 27 § jaktlagen (1987:259) och att all hundanvändning ska präglas av detta. Hänsyn ska också tas till jakthundens välbefinnande enligt 5 § djurskyddslagen (1988:534) som säger att djur inte får överansträngas.

Jaktledarens ansvar

I 7 § Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:15) för Länssstyrelsens beslut om licensjakt efter lodjur specificeras jaktledarens ansvarsområden gällande lodjursjakten.

1. Jakt får inte bedrivas utan att en ansvarig jaktledare är utsedd innan varje jakttillfälle. Vid ensamjakt är den ensamme jägaren jaktledare.
2. Jaktledaren ska före jaktens början informera samtliga jaktdeltagare om villkoren för jakten, kommunikationsbestämmelser, otillåtna skjutriktningar, gränsförhållanden samt om övriga regler som kan behövas för jaktens genomförande. Jaktledaren ska vidare informera om skyldigheten att inneha vapenlicens och giltigt statligt jaktkort.
3. Jaktledaren ska informera skytten om dennes ansvar att rapportera fälld eller påskjuten lo till Länssstyrelsen i enlighet med 5b § jaktförordningen (1987:905).
4. Jaktledaren ska inför varje jakttillfälle försäkra sig om att en hund som är särskilt tränad i att spåra skadat vilt ska kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen i enlighet med 17 § andra stycket jaktförordningen (1987:905).
5. Jaktledaren ska informera varje jaktdeltagare om riskerna med skadskjutning av lo, uppmana jaktdeltagarna att endast skjuta med stöd och endast skjuta mot stillastående lodjur med rena sidoskott samt, vid jakt med hagelvapen, inte skjuta på avstånd över 20 meter.
6. Jaktledaren ska informera varje jaktdeltagare om att han/hon bör vara ansvarsförsäkrad, bör bära röda band eller motsvarande kännetecken under jakten samt att han/hon årligen före jakten förvissat sig om att vapnet är inskjutet och att han/hon har tillräcklig skjutskicklighet för att bedriva jakt efter lo.
7. Jaktledaren ska ansvara för att kommunikationsvägarna under jakten säkerställer att villkoren för jakten efterlevs.

8. Jaktledaren ska minst en gång i timmen informera sig om hur många djur som återstår av tilldelningen. Telefonnummer till Länsstyrelsens meddelandetelefon: 010-223 61 25.
9. Jaktledaren ska veta vilka föreskrifter beträffande jakt som gäller inom naturreservat i jaktområdet.

Information om återstående tilldelning

Den som jagar lodjur ska hålla sig informerad om hur många djur som återstår av tilldelningen i det område där licensjakt bedrivs. Observera att den som av oaktsamhet inte hållit sig informerad kan komma att dömas till ansvar för jaktbrott eller grovt jaktbrott enligt 43 eller 44 §§ jaktlagen.

Jaktledaren är skyldig att minst en gång i timmen avlyssna Länsstyrelsens telefonsvarare för information om återstående tilldelning, ring: 010-223 81 25.

Som komplement till telefonsvararen och för att säkerställa och effektivisera information om aktuell tilldelning och/eller avlysning av jakten ska samtliga jaktdeltagare utöver detta utnyttja Länsstyrelsen SMS-tjänst. Anmälan till tjänsten görs på Länsstyrelsens webbplats: <https://www.lansstyrelsen.se/kalmar>

Anmälan av fällt eller påskjutet lodjur

Den som fällt eller påskjutit ett lodjur ska anmäla detta till Länsstyrelsen utan dröjsmål och senast inom 30 minuter efter fällt eller påskjutet lodjur.

Anmälan görs till Länsstyrelsens nummer: 010-223 81 25

Vid anmälan ska skytten ange följande uppgifter som:

- skyttens och jaktledarens namn, adress och telefonnummer,
- när djuret fällts eller påskjutits (datum och klockslag),
- var djuret fällts eller påskjutits (koordinater eller plats som går att återfinna på karta)

I samband med anmälan om fällt djur informerar Länsstyrelsen om hur det ska förfaras med det fällda djuret. Länsstyrelsens besiktningsman kontaktar skytten angående tidpunkt och plats för besiktningen.

Lodjur som faller där lodjursjakt inte får ske tillfaller staten enligt 33 § jaktförordningen. Naturvårdsverket ska enligt 38 § jaktförordningen bestämma hur omhändertagna djur ska hanteras.

Besiktning av fälld lodjur

1. Länsstyrelsens besiktningspersonal ska besikta samtliga fällda lodjur.
2. Skytten ska inom ett dygn från det att djuret fällts uppvisa hela det fällda djuret för Länsstyrelsens besiktningspersonal.
3. Om Länsstyrelsen så begär ska skottplats och fallplats omgående uppvisas.
4. Besiktningspersonal fyller tillsammans med skytten i de blanketter för fälld lo som Länsstyrelsen tillhandahåller i samband med besiktningen.

Påskjutet lodjur, eftersök och platsundersökning

Påskjutning definieras enligt föreskrifter i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd för Länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lo enligt följande: Skott har avlossats mot lodjur med avsikt att fälla detta och det kan inte uteslutas att skottet har träffat lodjuret, men lodjuret har inte fällts.

1. Den som påskjutit lodjur ska anmäla detta till Länsstyrelsen utan dröjsmål och senast inom 30 minuter på telefonnummer: 010-223 81 25.
2. När ett lodjur påskjutits, och den inte blir kvar på platsen, får endast sådan jakt som syftar till att fälla det påskjutna lodjuret bedrivas inom det område som jaktledaren ansvarar för. Licensjakten får återupptas först efter medgivande från Länsstyrelsen.
3. Den som påskjutit lodjur ska tillsammans med jaktledaren ansvara för att platsundersökning genomförs, samt för att spår på skottplats och fallplats ej förstörs.
4. Den som påskjutit lodjur ska tillsammans med jaktledaren ansvara för att eftersök genomförs om inte platsundersökningen eller andra omständigheter visat på att lodjuret är oskadat. Eftersök ska genomföras tills dess:
 - a) djuret påträffats dött,
 - b) djuret påträffats skadat och avlivats,
 - c) kulans anslags- eller nedslagsplats är så belägen att den utesluter att lodjuret skadats, eller
 - d) djuret inte kan påträffas.
5. Jaktledaren ska på begäran uppvisa skottplatsen för Länsstyrelsens besiktningspersonal.
6. Jaktledaren ska till Länsstyrelsens besiktningspersonal redovisa hur platsundersökning och eftersök genomförts samt dokumentera dessa åtgärder på blankett som besiktningspersonalen tillhandahåller.

7. Om skadeskjutet lodjur inte anträffats ska tillgängligt material såsom, blod, hår eller spillning från det skadade djuret samlas för DNA-analys, enligt besiktningspersonalens instruktioner.

Avräkning av påskjutet lodjur

Påskjutet lodjur ska avräknas såvida inte kulans anslags- eller nedslagsplats från det avlossade skottet är så belägen att den utesluter att lodjuret skadats, eller om det på annat sätt vid fältkontroll kan fastställas att lodjuret inte skadats.

Fälls lodjur med stöd av andra beslut eller dödas på annat sätt under den tid då licensjakt efter lodjur är tillåten, ska dessa djur inte avräknas licenstilldelningen.

Hantering av skinn och kropp från fällt lodjur

Skinn från fällt lodjur tillfaller jakträttshavaren under förutsättning att:

- Länssstyrelsens besiktningspersonal har tagit ett hudprov (ca 1x3 cm) från fällt djur. Om djuret är eller kan tänkas vara angripet av skabb ska ytterligare hudprov tas från angripnen del eller delar.
- Flådd kropp inklusive huvud överlämnas till Länssstyrelsen enligt överenskommelse med besiktningspersonal.
- Jakten i övrigt har skett i enlighet med jaktlagstiftningen och villkoren i Länssstyrelsens beslut om licensjakt.

Skinnet ska märkas med transponder (mikrochip) av besiktningspersonal vid sidan av flåsnittet vid buk eller bröst. Uppgifter om chipnummer ska anges på särskild blankett som besiktningspersonalen tillhandahåller. Länssstyrelsens besiktningspersonal ansvarar för att flådd kropp inklusive huvud och hudprov tas om hand och fraktas till SVA. Kroppen ska vara komplett, dvs. alla tår (exklusive klor), alla svanskotor, kraniet samt (för hanar) testiklar och penisben ska medfölja kroppen.

SVA genomför åldersbestämning av djuret genom analys av en hörntand, varefter jakträttshavaren, alternativt den som jakträttshavaren har överlåtit kraniet till, kan få tillbaka detta mot en avgift. Önskas kraniet tillbaka ska detta särskilt anges på blanketten *Besiktning, provtagning och märkning av fälld lo*. Kraniet märks med mikrochip av SVA

Försäljning av lodjursskinn

Kommersiella aktiviteter som annonsering, köp, byte, försäljning eller förevisning av lodjur, lodjursskinn eller andra delar av lodjur, är förbjudna enligt artikel 8.1 i rådets förordning (EG) 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem. För lodjur skjutna i enlighet med detta beslut, kan Jordbruksverket efter ansökan meddela undantag från detta förbud.

Ytterligare information finns på Jordbruksverkets hemsida (www.jordbruksverket.se).

Besiktningsblanketter

Besiktningsprotokoll för registrering av fällt/påskjutet lodjur, besiktning, provtagning och märkning av fällt lodjur samt för platsundersökning och eftersök finns att hämta på SVA:s hemsida:
<http://www.sva.se/djurhalsa/vilda-djur/stora-rovdjur/dropbox>

Övrigt

Jaktledaren ska underlätta för besiktningspersonalen efter det att ett lodjur fällts, exempelvis genom att undvika att jaktdeltagarna trampar sönder spår vid skottplats och fallplats.

Beskrivning av ärendet

Utbredning, inventeringar och tillväxt

Antalet lodjur i Sverige beräknas genom inventeringar som görs i hela landet utom på Gotland. Inventeringen regleras i förordningen (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn och i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2007:10) om inventering av björn, varg, järv, lodjur och kungsörn (ändrade genom Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2012:01 och NFS 2012:12), samt tillhörande instruktioner och faktablad.

Viltskadecenter har uppdraget att sammanställa och publicera länssstyrelsernas resultat från rovdjursinventeringarna. Under inventeringssäsongen 2017/2018 fanns 262 familjegrupper av lodjur i Skandinavien. Detta är en knapp ökning med 1 familjegrupp jämfört med 2016/2017. Av familjegrupperna återfanns 57,5 i Norge och 204,5 i Sverige. Baserat på antalet familjegrupper beräknas den svenska delen av populationen omfatta ca 1 202 djur. De 262 familjegrupperna i Skandinavien motsvarar en population av omkring 1 542 lodjur. I det södra rovdjursförvaltningsområdet inventerades 34 familjegrupper. Det totala antalet lodjur får man genom att multiplicera antalet familjegrupper med en omräkningsfaktor. För det södra rovdjursförvaltningsområdet motsvarar denna 5,48 lodjur per familjegrupp (Tovmo, M. & Zetterberg, A. 2018. Inventering av lodjur 2018. SLU).

Antalet lodjursföryngringar kan variera relativt mycket från år till år utan att antalet vuxna lodjursindivider behöver förändras i samma takt. Lodjursstammens tillväxt i Sverige är enligt tidigare forskningsrapporter främst begränsad av legal jakt i renskötselområdet och av bytestillgången i Mellansverige. Forskarna har även dragit slutsatsen att lodjursstammen inte har bristande genetisk variation och att stammen inte är hotad på nationell nivå. Regeringen bedömer i sin proposition En hållbar rovdjurspolitik (prop. 2012/13:191) att lodjuret har en gynnsam bevarandestatus i Sverige.

Nationella målsättningar för lodjursstammens utveckling och bevarandestatus för lodjur

Sveriges nuvarande rovdjurspolitik har sin grund i den av Riksdagen 2001 beslutade propositionen Sammanhållen rovdjurspolitik (prop. 2000/01:57). Det övergripande mål som godkändes var att Sverige skulle ta ansvar för att björn, varg, järv, lodjur och kungsörn skulle finnas i ett så stort antal att de långsiktigt fanns kvar i den svenska faunan och att arterna kunde sprida sig till sina naturliga utbredningsområden.

Den 10 december 2013 beslutade Riksdagen (Riksdagens protokoll 2013/14:43) om Regeringens proposition En hållbar rovdjurspolitik (prop. 2012/13:191), där det bland annat föreslås att det övergripande och långsiktiga målet för rovdjurspolitiken ska vara att varg, björn, järv, lodjur och kungsörn i Sverige ska uppnå och bibehålla en gynnsam bevarandestatus. Samtidigt ska tamdjurshållning inte påtagligt försvåras och socioekonomisk hänsyn ska tas.

Riksdagen beslutade också i enlighet med Regeringens proposition om referensnivåer för stammarnas storlek och för utbredningen av rovdjursarterna i Sverige. Angående lodjur hade Regeringen föreslagit att referensvärdet för en gynnsam bevarandestatus när det gäller populationen i Sverige ska vara 700–1000 individer och att referensvärdet för en gynnsam bevarandestatus när det gäller utbredningsområdet i Sverige ska vara hela Sverige förutom Gotlands län. Mot bakgrund av att referensvärdena för populationsstorlek och utbredningsområde är uppnådda, bedömde Regeringen att lodjuret har en gynnsam bevarandestatus i Sverige.

Den 16 december 2013 tog Naturvårdsverket ställning till referensvärdena för björn, järv, lodjur och varg (NV-09661-12) inom ramen för rapporteringen enligt Artikel 17 i Art- och habitatdirektivet. När det gäller lodjur rapporterade Naturvårdsverket att referensvärdet för populationsstorleken hos lodjur är 870 individer i Sverige, fördelade på de biogeografiska områdena Alpin (140 individer) och Boreal (730 individer). Naturvårdsverket bedömde att livsmiljön för lodjuren har bra kvalitet, att framtidsutsikterna är bra och att bevarandestatusen är gynnsam.

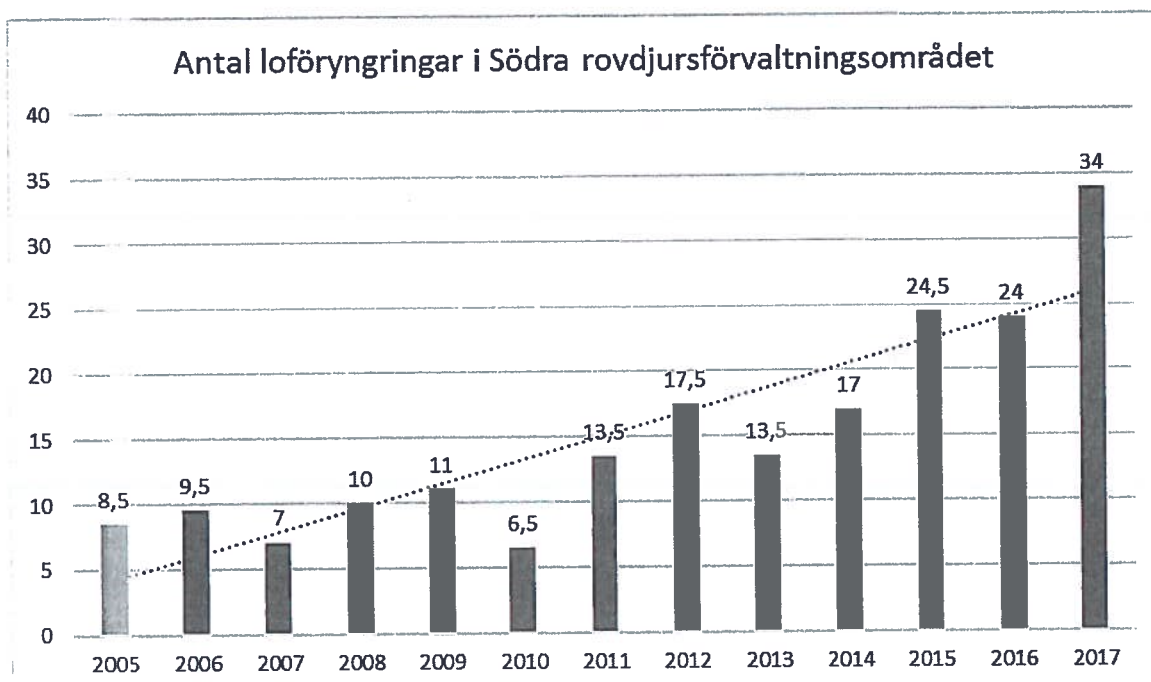
Lodjur i södra rovdjursförvaltningsområdet

Lodjursstammen, mätt i antal inventerade familjegrupper, varierar mellan åren i det södra rovdjursförvaltningsområdet även om en ökning av lodjursstammen kan ses över tid. Variationer kan delvis bero på naturlig variation i reproduktionen, men beror också på att det vissa år är svårt att inventera, på grund av brist på bra spårnö.

Enligt Viltskadecenters inventering av lodjur 2018 konstaterades 34 familjegrupper av lodjur i det södra rovdjursförvaltningsområdet under inventeringssäsongen 2017/2018. Det bekräftades samma säsong 95 familjegrupper i norra- och 75,5 i det mellersta rovdjursförvaltningsområdet. Halva familjegrupper uppstår när en familjegrupp rör sig över länsgränser och därmed delas mellan olika län. Den av

Naturvårdsverket fastställt miniminivån för det södra rovdjursförvaltningsområdet är 18,5 föryngringar (familjegrupper) per år (NV- 00552-14). Detta motsvarar ca 100 lodjur.

Figur 1: Antalet lodjursföryngringar i det södra rovdjursförvaltningsområdet åren 2005–2017.

Lodjursstammens storlek, utbredning och utveckling i länet

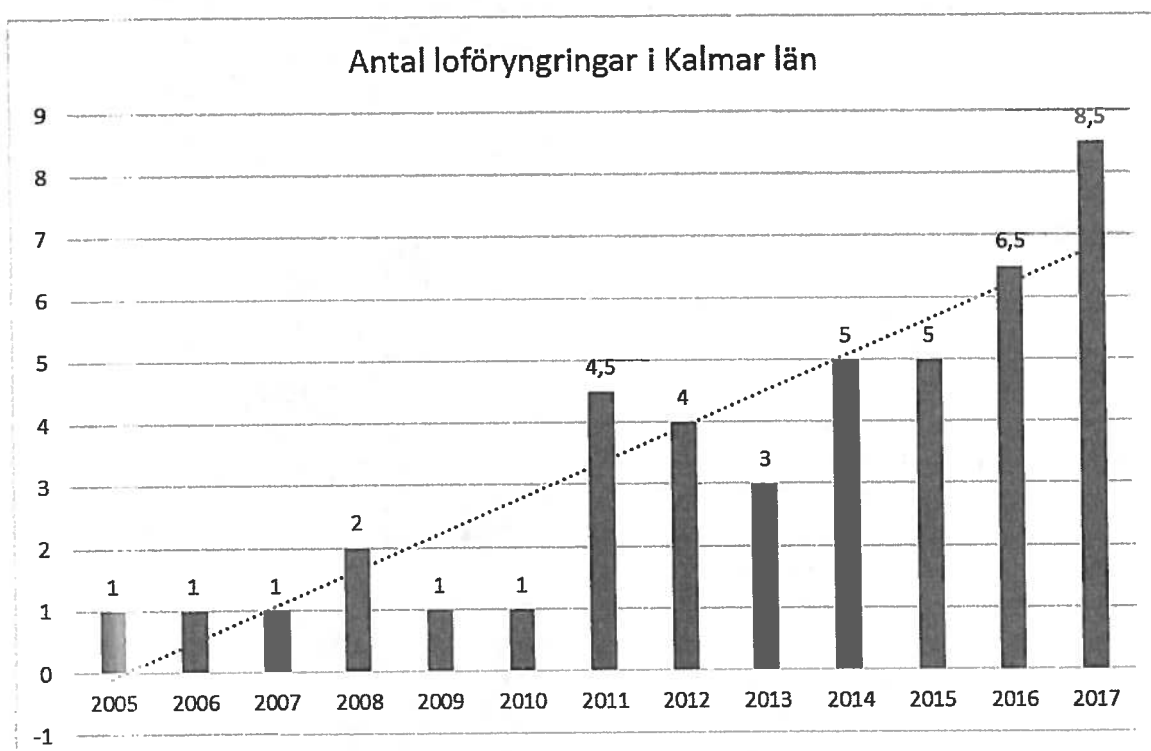
Antalet konstaterade familjegrupper i Kalmar län har ökat de senaste åren. Inventeringsresultatet från 2017/2018 visar att antalet familjegrupper är 8,5. Familjegrupper kan grovt omräknas till antal individer och det senaste inventeringsresultatet motsvarar en population på ca 47 lodjur. Inventeringsresultatet beror bland annat av hur många familjegrupper som delas med angränsande län. En familjegrupp som dokumenteras på båda sidorna om en länsgräns räknas som en halv familjegrupp. Den kan även räknas som en halv om inventeringsunderlaget enbart finns i ett län, men väldigt nära länsgränsen. Ett år där många familjegrupper inventeras över länsgränserna ger därför ett lägre inventeringsresultat än om merparten ligger helt inom länet, trots att det totala antalet familjegrupper som inventeras är ungefär samma, se figur 2. Även om inventeringsresultatet varierat något i Kalmar län de senaste 8 åren syns en tydlig ökande utveckling av stammen om man ser till det antal familjegrupper som länet berörs av varje år.

Familjegrupperna var länge koncentrerade till mellersta och norra delen av länet, men under senare år har familjegrupper även dokumenterats i den södra delen av länet. I den norra delen av länet påträffades inga föryngringar förra säsongen. Det är i de södra och centrala delarna som lodjursstammen vid senaste

inventeringen var som tätast, sett till antal familjegrupper. Enstaka lodjur förekommer på flera andra håll i länet.

Under de senaste fem åren har fyra lodjur dödats i trafikolyckor, två har dött av skabb, tre har avlivats efter skyddsjaktsbeslut och ett har avlivats vid pågående angrepp på får (enligt Jaktförordningen 1987:905 § 28).

Figur 2: Antalet föryngringar (familjegrupper) som kunnat kvalitetssäkras vid inventeringar sedan 2005 i Kalmar län.

Bestämmelser som beslutet grundas på

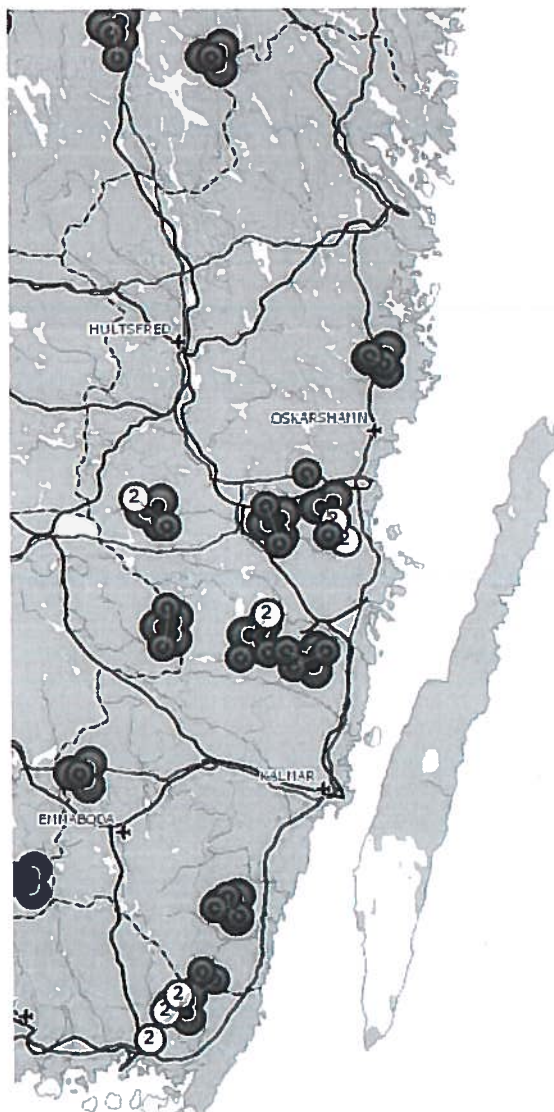
I 23 c § jaktförordningen (1987:905) anges att förutsättningen för att licensjakt efter björn, varg, järv och lo ska kunna tillåtas är att det inte finns någon annan lämplig lösning och att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning samt ske selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden.

Av 23 d § jaktförordningen (1987:905) följer att om det finns förutsättningar enligt 23 c § och något annat inte följer av 24 a §, får Naturvårdsverket besluta om licensjakt efter björn, varg, järv och lo. Ett beslut om jakt enligt första stycket får utformas och förenas med villkor som är ändamålsenliga med hänsyn till de olägenheter som förekomsten av täta rovdjurspopulationer orsakar.

Bestämmelserna i jaktförordningen ska tolkas mot bakgrund av motsvarande bestämmelser i Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet).

Enligt 24 a § andra stycket jaktförordningen (1987:905) får Naturvårdsverket överlämna att besluta om licensjakt efter lodjur till Länsstyrelserna i ett rovdjursförvaltningsområde.

Rovdjursförvaltningsområdena är indelade enligt 2 § förordningen (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn.

Figur 3 Lodjursföryngringarnas spridning i länet. En föryngring delas med Blekinge län och två med Kronobergs län och räknas som halva i Kalmar läns inventeringsresultat (sammanlagt 8,5 föryngringar). En föryngring i Östergötlands län och ytterligare en i Kronobergs län var mycket nära att delas med Kalmar län.

Enligt beslut (NV-04673-18) delegerar Naturvårdsverket rätten att fatta beslut om licensjakt efter lodjur till samtliga länssstyrelser utom Länssstyrelsen i Gotlands län. Delegeringen gäller till och med den 15 april 2019.

Vid beslut om licensjakt efter lodjur gäller Naturvårdsverket föreskrifter och allmänna råd för länssstyrelsens beslut om licensjakt efter lodjur (NFS 2010:15).

Enligt artikel 12.1 a) art- och habitatdirektivet ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för införande av ett strikt skyddssystem i det naturliga utbredningsområdet för de djurarter som finns förtecknade i bilaga 4 a, med förbud mot att avsiktligt fånga eller döda exemplar av dessa arter i naturen, oavsett hur detta görs. Lodjur återfinns i bilaga 4 a såsom en djurart av gemenskapsintresse som kräver noggrant skydd.

Av artikel 16.1.e) art- och habitatdirektivet följer att förutsatt att det inte finns någon annan lämplig lösning och att undantaget inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos bestånden av de berörda arterna i deras naturliga utbredningsområde får en medlemsstat göra undantag från bestämmelserna i artikel 12 för att under strängt kontrollerade förhållanden selektivt och i begränsad omfattning tillåta insamling och förvaring av vissa exemplar av de arter som finns förtecknade i bilaga 4 i en begränsad mängd som fastställs av de behöriga nationella myndigheterna.

Riktlinjer för förvaltningen av stora rovdjur

Large Carnivore Initiative for Europe (LCIE) har på EU-kommissionens uppdrag tagit fram riktlinjer för förvaltning av stora rovdjur på populationsnivå. Riktlinjerna antogs av EU-kommissionen sommaren 2008 och kan enligt kommissionens bedömning ligga till grund för inriktningen av rovdjursförvaltningen inom EU. I riktlinjerna anges bl.a. följande om möjligheterna till jakt:

"från bevarandesynpunkt finns ingen principiell orsak till att populationerna av stora rovdjur ej kan tolerera vissa nivåer av jaktliga förvaltningsåtgärder eller att förvaltas under samma förutsättningar som jaktbart klövvilt eller jaktbara fågelarter. Detta förutsatt att jakten är väl hanterad, vilket i detta fall innebär effektiv inventering av populationsstorlek, fastställande av lämplig tilldelning och jaktperioder, samt noggrann åttlydnad av dessa regler. En väl organiserad jakt kan potentiellt sett vara uthållig. Artikel 16 ger i sammandrag en möjlighet att tillåta jakt, och kvarhållande av traditionella jaktmetoder"

Länssstyrelsens motivering

Beslut om licensjakt är ett undantag från ett strikt skydd och därför är möjligheten att medge licensjakt på lodjur starkt begränsad. Jakt kan endast ske om det finns stöd i något av de undantag som finns reglerat enligt ovan. Länssstyrelsen gör följande bedömning.

Syfte med jakten och strategi att uppnå syftet

Syftet med att besluta om licensjakt i Kalmar län är att stabilisera populationen inom länets beslutade förvaltningsmål. Detta för att skapa förutsättningar för en fortsatt hållbar lodjursförvaltning, förbättra möjligheten för samexistens och på detta sätt bevara lodjursstammens gynnsamma bevarandestatus. Syftet står i enlighet med Riksdagens beslut den 10 december 2013 att anta propositionen "En hållbar rovdjurspolitik". Enligt propositionen är det mycket viktigt att de människor som påverkas av stora rovdjur ges möjlighet att finna en delaktighet i förvaltningen.

Licensjakt kan tillsammans med andra åtgärder såsom bidrag och ersättningar för skador samt samråd och information, bidra till att minska konflikter mellan människa och rovdjur. Helheten är alltigenom beroende av att rovdjursförvaltningen är tydlig, förutsägbar, legitim, transparent och såväl regionalt som nationellt anpassad. Förtroendet för förvaltningen är därför enligt länssstyrelsens bedömning en nyckelfaktor för lodjurets gynnsamma bevarandestatus i Sverige och i Kalmar län på lång sikt.

Viltförvaltningsdelegationens beslut den 2014-06-05 (diarienummer 218-2378-14) om miniminivå och förvaltningsmål för lodjur är ett regionalt betydelsefullt beslut för rovdjursförvaltningen i länet. Ett led i att skapa och bygga ett långsiktigt förtroende för rovdjurs- och här specifikt lodjursförvaltningen är att verkställa det regionalt beslutade förvaltningsmålet i Kalmar län som är: *"Ett förvaltningsintervall på 4-8 föryngringar av lodjur fastställs, där man ej beviljar licensjakt inom Kalmar län på lodjur förrän 7 st föryngringar uppnåtts. Sistnämnda gräns vid 7 föryngringar gäller tills dess att miniminivåerna uppnåtts i grannlänerna. Först därefter kan nivån tillåtas att minska under 7 st inom Kalmar län, som förväntas bli ett län varifrån lodjuren sprids till andra län."*

Socioekonomiska konsekvenser

Socioekonomiska aspekter i rovdjursförvaltningen utgår från rovdjurens sociala och ekonomiska påverkan på förutsättningar för människors verksamhet och vardag. Det kan innebära kostnader och nyttor med avseende på rovdjursförekomst, exempelvis rovdjursturism och rovdjursjakt, skador med konsekvenser för olika näringar, människors rädsla för rovdjur och rovdjurens påverkan på natur- och kulturvärden så som löshundsjakt och fårnäring.

Skador på tamdjur, främst får och hundar, i länet som orsakas av lodjur varierar från år till år. På sikt kan en växande lodjursstam leda till ett ökat behov av skyddsjakt eftersom risken för skador kan komma att öka. Detta i sin tur leder till höga kostnader för samhället, minskad acceptans för arten, ökad oro och psykisk stress, vilket kan resultera i en ökad motsättning mellan den beslutade förvaltningen och ortsbefolkningen som följd.

I länets beslut om förvaltningsnivå tas ansvar för såväl lodjurets långsiktiga överlevnad i länet och södra rovdjursförvaltningsområdet, samt artens samexistens med människorna i länet. Länssstyrelsen har genom sin förvaltning ambitionen att bibehålla en fortsatt hög acceptans för lodjur och det är därför viktigt att beslutet verkställs.

Annan lämplig lösning

Utöver licensjakt arbetar Länssstyrelsen i största möjliga utsträckning med andra åtgärder som ersättningar vid skador, bidrag till förebyggande insatser, skyddsjakt, samråd och information som bidrar till att minska konflikter mellan människa och lodjur. Skyddsjakt är inget lämpligt alternativ till licensjakt utan är ett skadebegränsande verktyg som används parallellt med licensjakt. Skyddsjakt riktas mot specifika lodjursindivider som orsakar upprepade skador, vilket inte är fallet vid en licensjakt.

För att uppnå syftet med att stabilisera populationen vid förvaltningsmålet anser Länssstyrelsen att ingen annan lämplig lösning än licensjakt finns. Andra tänkbara lösningar för att uppnå syftet skulle kunna vara flytt eller sterilisering av lodjur. Länssstyrelsen anser att ingen av dessa lösningar är lämpliga.

Gynnsam bevarandestatus

Den svenska lodjursstammen bedöms vara cirka 1200 lodjur och lodjuret som art har en gynnsam bevarandestatus i Sverige. I det södra rovdjurs-förvaltningsområdet fanns det efter inventeringen 2017/18 cirka 187 lodjur, beräknat utifrån antalet familjegrupper multiplicerat med omräkningsfaktorn 5,5.

Det uttag av lodjur som vid licensjakt, i de avgränsade jaktområdena, sammanlagt planeras fällas i förvaltningsområdet bedöms inte påverka förvaltningsområdets lodjurspopulation nämnvärt och bedömningen är även att det inte äventyrar lodjursstammens gynnsamma bevarandestatus.

Naturvårdsverket har fattat beslut om miniminivåer för lodjur. För Kalmar läns del är miniminivån 3 lodjursföryngringar vilket motsvarar cirka 17 lodjur (enligt samma princip som ovan).

I Kalmar län finns det utifrån det senaste inventeringsresultatet 8,5 familjegrupper, vilket motsvarar cirka 47 lodjur. Familjegrupperna finns främst i centrala och södra delen av länet (se figur 3). Licensjakten kommer inte långsiktigt påverka länets lodjurspopulation i någon större utsträckning. Länssstyrelsen bedömer vidare att det finns utrymme för skyddsjakt om behovet skulle uppstå, baserat på förra årets inventering och att trenden visar på en uppgång av länets lodjurspopulation.

Samverkan mellan länsstyrelserna

I enlighet med propositionen "En hållbar rovdjurspolitik" (Prop. 2012/13:191) har länen inom det södra rovdjursförvaltningsområdet samverkat i frågor gällande förvaltning av rovdjur. Beslut om licensjakt för respektive län har grundats på Naturvårdsverket beslut om miniminivåer för lodjur (NV-00552-14), Naturvårdsverkets beslut om delegering av rätten att fatta beslut om licensjakt (NV-04673-18), respektive läns förvaltningsplaner, samt gällande författningar.

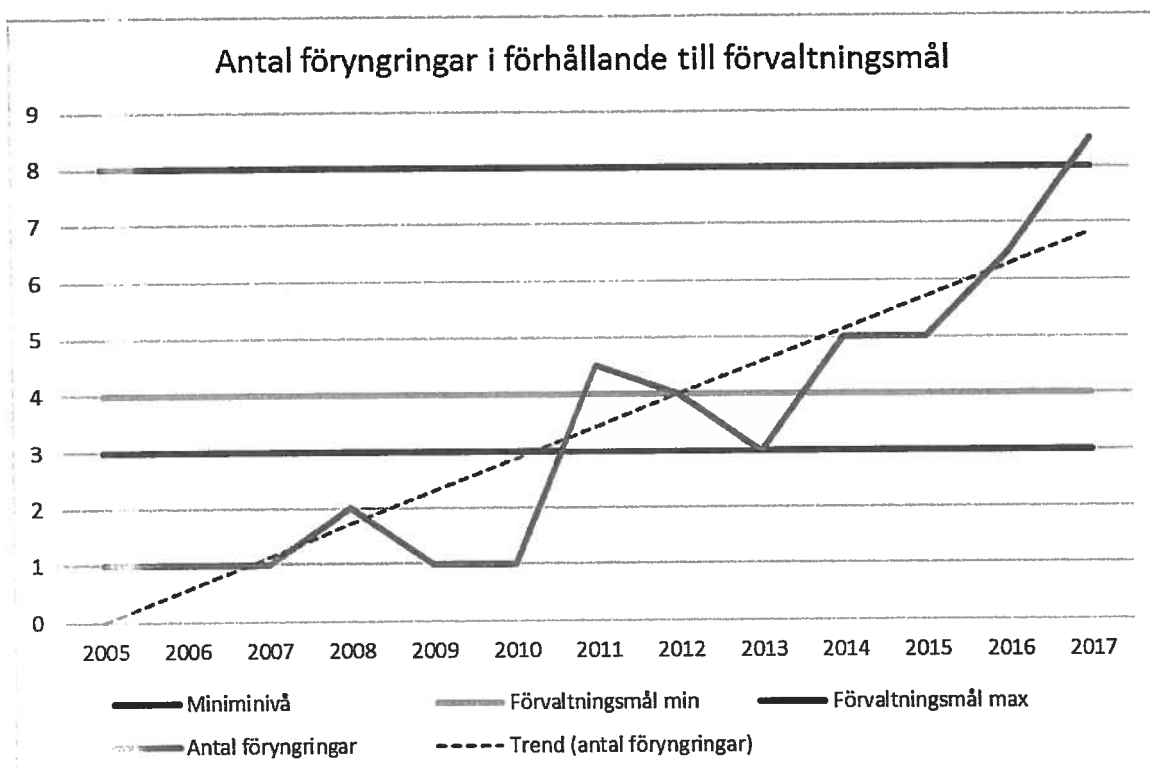

Länssstyrelserna i det södra rovdjursförvaltningsområdet har haft ett flertal möten för att diskutera förutsättningarna för, och målsättningarna med, licensjakt efter lodjur. Samråden har även gällt utformning av beslut och det praktiska genomförandet av licensjakten. Rapporten Beskattningsmodell för lodjur 2019-2020 av Henrik Andrén (SLU), anger hur många djur som kan skjutas utan att förvaltningsområdets miniminivå underskrids. Modellen har utgjort ett visst underlag vid beslut om antal djur som kan jagas vid licensjakten 2019 inom det södra rovdjursförvaltningsområdet och det antal djur som licensjakten omfattar i de aktuella länen innebär en mycket liten risk att understiga miniminivån för förvaltningsområdet. Antalet djur är också överensstämmande med Länssstyrelsernas ambition att genomföra licensjakten i en liten skala och som ett första steg från en etableringsfas och in i en förvaltningsfas.

Licensjaktens omfattning i Kalmar län

I bedömningen ingår att risken för underbeskattning av lodjursstammen i förhållande till det regionala förvaltningsmålet är större än risken för överbeskattning, vilket ytterligare styrker att detta jaktuttag inte riskerar att påverka gynnsam bevarandestatus negativt. Jaktresultatet kommer att följas upp och bidra till kunskapsunderlaget för kommande förvaltningsbeslut, enligt principerna för adaptiv viltförvaltning. I och med genomförandet och utvärdering av kommande års licensjakter kommer kunskaper att öka och de osäkerheter som finns att minska. Detta är vedertagen metodik inom all viltförvaltning.

Länet har en beslutad miniminivå på tre (3) lodjursföryngringar (Fastställande av miniminivåer för varg och björn gällande rovdjursförvaltningsområden och län, Dnr NV-00552-14) samt ett av viltförvaltningsdelegationen beslutat förvaltningsmål på 4-8 lodjursföryngringar. Det senaste fastställda inventeringsresultatet från 2017/2018 visar att länet berörs av 8,5 familjegrupper, (Inventering av lodjur 2018, Rovdata och Viltskadecenter, SLU Rapport nr. 2-2018), se figur 4.

Figur 4. Antalet inventerade familjegrupper i förhållande till länets miniminivå och förvaltningsmål.

Jakten är riktad till ett område där det under den senaste inventeringssäsongen funnits flera familjegrupper nära varandra. Dokumentationen består av material från Länsstyrelsens inventeringskameror samt från snöspårningar där allmänheten ofta bidragit till viktigt underlag genom att rapportera om lodjursobservationer. Jaktområdet utgör en mindre del av länet för att minimera risken för överskjutning, samt ligger inte i anslutning till de grannlän där man ej uppnått sin förvaltningsnivå av lodjur. Jakten är enligt Länsstyrelsen proportionerlig och kan inte bedömas få någon negativ inverkan på populationen eller upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus. Länsstyrelsen har utgått från en försiktighetsprincip som både tillåter eventuell skyddsjakt efter problematiska individer samt medger ett utrymme för oförutsedda händelser som kan påverka länets lodjurspopulation. Jakten är nödvändig för att minska konflikterna mellan människa och lodjur och därmed genom ökad acceptans långsiktigt gynna upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för populationen.

Sammanfattning

Länsstyrelsen bedömer att licensjakt efter lodjur kan medges för att det inte finns någon annan lämplig lösning för att reglera lodjursstammen och samtidigt sträva mot länets beslutade förvaltningsmål. Jakt som ett inslag i beståndsförvaltning av de stora rovdjuren kan därmed minska den negativa påverkan som rovdjuren kan utgöra mot en traditionell livsstil och därigenom inverka på landsbygdens utveckling i

stort. Aktuell beskattning är av begränsad omfattning och lämplig utifrån såväl målsättningen med jakten som stammens storlek. Jakten sker under strängt kontrollerade former och tillåter lodjursstammen i södra rovdjursförvaltningsområdet såväl som i Kalmar län att med fortsatt god marginal förbli en livskraftig population med gynnsam bevarandestatus i artens naturliga utbredningsområde. Länssstyrelsen beslutar därför om licensjakt efter lodjur i enlighet med de villkor som framgår av detta beslut.

Information

Jakt som bedrivs mot givna villkor sker utan stöd i beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelser för jaktbrott och grovt jaktbrott finns i 43 och 44 §§ jaktlagen.

Kungörelsedelgivning

Länssstyrelsen beslutar att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelsedelgivning. Beslutet fattas med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932). Meddelande om beslutets huvudsakliga innehåll samt om var och när det hålls tillgängligt införs inom 10 dagar i Post och inrikes tidningar. Beslutet finns under överklagandetiden tillgängligt hos Länssstyrelsen i Kalmar län, Regeringsgatan 1, Kalmar samt på Länssstyrelsens hemsida www.lansstyrelsen.se/kalmar

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga 1.

Beslutet har fattats av landshövding [REDACTED] med enhetschef [REDACTED] som föredragande.

Handlingen är signerad digitalt och därför saknas underskrifter

Bilagor

1. Hur man överklagar

Kopia till

Naturvårdsverket registrator@naturvardsverket.se
Viltförvaltningsdelegation i Kalmar län
Länssstyrelserna i södra rovdjursförvaltningsområdet
Svenska jägareförbundet
Jägarnas riksförbund
Rovdjursföreningen
Jordbruksverket
Polismyndigheten
Nyhetsbyrån Siren

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilaga 1

Du kan överklaga beslutet

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du **skriftligen** överklaga beslutet hos förvaltningsrätten i Luleå. **Observera att du ska skicka eller lämna överklagandet till Länsstyrelsen i Kalmar län, 391 86 Kalmar. Du kan även skicka in överklagandet via e-post till kalmar@lansstyrelsen.se.** Det ska du göra därför att Länsstyrelsen måste pröva om överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare till förvaltningsrätten.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor från den dag du fick del av beslutet**. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande **kan** du be om att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas eller inte.

Om den som överklagar är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet dock ha kommit in inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla:

- vilket beslut som överklagas, beslutets datum och diarienummer
- hur du vill att beslutet ska ändras
- varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt

Skriv också följande uppgifter, om du inte tidigare lämnat dem:

- personnummer
- adress till bostaden
- telefonnummer där du **kan** nås
- eventuellt övriga uppgifter som behövs för att man ska **kunna** skicka handlingar till dig

Om du har handlingar eller annat som du anser stöder **din** uppfattning, bör du skicka med kopior på dessa.

Ombud

Du har rätt att **anlita** ett ombud för att sköta överklagandet åt dig. I så fall ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en **fullmakt** i original från dig samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen på e-post till kalmar@lansstyrelsen.se eller telefon 010-223 80 00. Ange diarienummer för beslutet.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från beslutets datum.

Hur räknar vi ut tiden?

Sista dagen för överklagande är exakt 3 veckor från den veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen för överklagande är en helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.

5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.